

د افغانستان اسلامي جمهوریت

او امریکا متحده ایالاتو

ترمنځ

د امنیتي او دفاعي همکاريو قرارداد

قرارداد همکاري های امنیتی و دفاعی

میان جمهوری اسلامی افغانستان

و

ایالات متحده امریکا

سریزه

مقدمه

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت (چې له دې وروسته د "افغانستان" په نوم) او د امریکا متحده ایالات (چې له دې وروسته د "متحدو ایالاتو" په نوم) په ګډه "دواړه لوري" او په انفرادي توګه "لوری" یادېږي؛

جمهوری اسلامی افغانستان (که در متن این قرارداد افغانستان) و ایالات متحده امریکا که در متن این قرارداد ایالات متحده، بطور جمع "طرفین" و به طور مفرد (طرف) یاد می گردند:

د افغانستان اسلامي جمهوریت او د امریکا متحده ایالاتو ترمنځ د اوږد مهالو ستراتیژیکو همکاريو د موافقتنامې (د ستراتیژیکو همکاريو موافقتنامه) په تائید چې د ۲۰۱۲ کال د می په ۲ مه لاسلیک شوه، د همدې موافقتنامې پر مواردو په بیا ټینګار سره دواړه لوري ژمن دي چې د ګډو ګټو پر بنسټ اوږدمهاله ستراتیژیکې همکاري پیاوړې کړي، لکه: د سولې، امنیت او ثبات پراختیا؛ د دولتي ادارو پیاوړتیا؛ د افغانستان اوږدمهاله اقتصادي او اجتماعي انکشاف او د سیمه ییزو همکاريو هڅول؛

- با تائید موافقتنامه همکاري های دراز مدت استراتژیک میان ایالات متحده امریکا و جمهوری اسلامی افغانستان (موافقتنامه همکاري های استراتژیک) که در دوم ماه می سال ۲۰۱۲ میلادی امضأ شده است و با تاکید مجدد بر تعهد طرفین طوریکه در این موافقتنامه پذیرفته شده است و طرفین متعهد شده اند تا همکاري دراز مدت استراتژیک در ساحات مورد نظرشان به شمول تحکیم صلح، امنیت و ثبات، تقویت نهاد های دولتي، حمایت از توسعه دراز مدت اقتصادي و اجتماعي افغانستان؛ و تشویق همکاري های منطقی را تقویت نمایند؛

- د ستراتیژیکو همکاريو په موافقتنامه کې د دې اصل په تائیدولو سره چې د دواړو لوريو ترمنځ همکاري د دوه اړخیز احترام او ګډو ګټو پر بنا باندې ولاړه ده؛

- با تائید مفاد موافقتنامه همکاري های استراتژیک مبنی بر اینکه همکاري میان طرفین بر مبنای احترام متقابل و منافع مشترک استوار می باشد؛

- همدارنگه د ستراتیژیکو همکاريو د موافقتنامې د هغه اصل پر بیا ټینګار سره چې دواړه لوري به خپلې همکاري ته په ډاډمنه توګه دوام

- همچنان با تأکید بر مفاد موافقتنامه همکاري های استراتژیک مبنی بر اینکه طرفین به همکاري و تعهدشان جهت تحقق آینده ای

مبتنی بر عدالت، صلح، امنیت و ایجاد فرصت های لازم برای مردم افغانستان با اطمینان ادامه داده و یکبار دیگر بر تعهد نیرومند شان به حاکمیت ملی، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی افغانستان تاکید میکنند؛

ورکوي، ځکه دوی د افغانستان د خلکو لپاره د یوې عادلانه، سوله ییزې، امنې او له فرصتونو څخه ډکې راتلونکې د تحقق لپاره تعهد لري او همداراز د افغانستان ملي حاکمیت، خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتیا او ملي وحدت ته د دواړو لوریو په ټینګې ژمنې باندې بیا ټینګار کوي؛

- با درنظرداشت همکاری دوامدار میان ایالات متحده و افغانستان و تاکید بر اراده مشترک طرفین برای گسترش، رشد، حمایت و ارتقای سطح همکاری های امنیتی و دفاعی بر مبنای این قرارداد؛

- د افغانستان او متحدو ایالاتو ترمنځ دوامداره مشارکت ته په پام او د دې قرارداد پر اساس د دفاعي او امنيتي همکاريو د پراختيا، ودې، پياوړتيا او لا ارتقا لپاره د دواړو لوريو پر ګډې ارادې باندې په ټينګار سره؛

- با علاقه مندی بر ادامه تحکیم همکاری های نزدیک دفاعی و امنیتی به منظور تقویت امنیت و ثبات در افغانستان، سهم گیری در صلح و ثبات منطقوی و جهانی، مبارزه با تروریسم، دست یابی به منطقه ای که دیگر پناهگاه امن برای القاعده و گروه های وابسته به آن نباشد و افزایش توانمندی افغانستان برای دفع تهدیدات علیه حاکمیت ملی، امنیت و تمامیت ارضی اش و با درنظرداشت اینکه ایالات متحده در پی دستیابی به تأسیسات دایمی نظامی در افغانستان نبوده و خواهان حضوری نیست که تهدیدی برای همسایگان افغانستان باشد؛ و همچنان با درنظرداشت تعهد ایالات متحده مبنی بر اینکه از قلمرو افغانستان و یا از تأسیسات اش در این کشور به هدف راه اندازی حملات علیه کشورهای دیگر استفاده نمی کند؛

- په دې هیله چې د دفاعي او امنيتي تدابيرو په برخو کې نږدې همکاري دوام ومومي ترڅو په افغانستان کې امنیت او ثبات ټينګ کړي، د سيمي او نړۍ د سولې او ثبات په تامینولو کې ونډه واخلي، له تروریسم سره مبارزه وکړي او داسې یوه سیمه رامنځته کړي ترڅو د القاعدې او ورپورې تړلیو ډلو لپاره مصؤون پټځای نه وي، د افغانستان وړتیاوې پیاوړې کړي ترڅو د خپلې ملي واکمنۍ، امنیت او ځمکنۍ بشپړتیا پر وړاندې ګواښونه دفع کړي؛ او دې ته په اشارې سره چې متحده ایالات په افغانستان کې د دایمي نظامي تأسیساتو په لټه کې نه دی او د داسې حضور په لټه کې هم نه دی چې د افغانستان ګاونډیانو ته ګواښ وي؛ او ژمن دی چې د افغانستان له خاورې او تأسیساتو څخه د هېڅ بل هېواد پر وړاندې د بریدونو لپاره استفاده و نه کړي؛

- با یادآوری مواد اعلامیه نشست شیکاگو، مؤرخ ۲۱ می ۲۰۱۲ در رابطه به افغانستان که

- د افغانستان په اړه د شیکاګو د سرمشریزې اعلاميې ته په اشارې چې د ۲۰۱۲ کال د می په ۲۱ مه د دولتونو د مشرانو، د افغانستان د

توسط سران افغانستان و کشورهایی که با
مأموریت کمک به امنیت در افغانستان
(آیساف) زیر رهبری ناتو همکاری می
کنند، و به ویژه تعهد مجدد این کشورها به
یک افغانستان دارای حاکمیت، امنیت و
دموکراتیک و نیز با در نظر داشت اینکه
مأموریت آیساف در اخیر سال ۲۰۱۴
میلادی به پایان می رسد و پس از تکمیل
روند انتقال، همکاری های نزدیک میان این
کشورها از طریق تعهد متقابل میان ناتو و
افغانستان برای ایجاد یک مأموریت جدید
تحت رهبری ناتو به هدف آموزش، مشورت
و کمک به نیروهای دفاعی و امنیتی ملی
افغان همچنان ادامه می یابد و با در
نظر داشت این که این مأموریت نیاز به مبنای
قانونی، و توافق روی چگونگی و تعیین
صلاحیت های این حضور نیز دارد؛

- با تاکید مجدد بر حمایت دوامدار طرفین
برای ایجاد میکانیزم های همکاری و
هماهنگی منطقی به هدف تحکیم امنیت و
ثبات از طریق رفع تنش ها، ابهامات و
سوتفاهمات؛

- با توجه به فیصله لویه جرگه مشورتی ۱۳۹۲
مبنی بر اهمیت این قرارداد همکاری های
امنیتی و دفاعی برای امنیت افغانستان؛

- به منظور تقویت هرچه بیشتر زمینه های
همکاری دفاعی و امنیتی میان طرفین بر
مبنای اصول احترام کامل به استقلال،
حاکمیت و تمامیت ارضی شان و عدم
مداخله در امور داخلی یکدیگر و برای
گسترش امنیت و ثبات در منطقه و مبارزه

حکومت او ناتو تر مشری لاندې د آیساف د
غرو هېوادونو له خوا صادره شوه، په خاص
ډول ګلپون کوونکو د یو حاکمیت لرونکي،
با امنه او دموکراتیک افغانستان لپاره پر خپلو
ټینګو ژمنو یو وار بیا ټینګار وکړ او د دې په
تائیدولو سره چې د ۲۰۱۴ میلادي کال تر پایه
په افغانستان کې د آیساف مأموریت پای ته
رسیږي او د انتقال د بهیر له پای ته رسېدو
څخه وروسته د افغانستان ملي دفاعي او امنيتي
خواکونو د روزنې، مشورې او همکاری په
هدف د ناتو تر مشری لاندې د یو نوي
مأموریت د رامنځته کولو لپاره د ناتو او
افغانستان ګلپو ژمنو په شمول د افغانستان او
آیساف ترمنځ نږدې همکاری دوام مومي؛ پر
دې باندې په ټینګار سره چې داسې مأموریت
باید لازم صلاحیتونه، د حضور د څرنګوالي
ترتیبات او حقوقي مبنا ولري؛

- د اړیکو ترینګلتیاوو، ابهام او سوء تفاهم د
کمولو له لارې د امنیت او ثبات د پیاوړتیا په
هدف د سیمه ییزو همکاریو او همغږیو د
میکانیزمونو لپاره د دواړو لوریو پر دوامداره
ملاتړ باندې په بیا ټینګار سره؛

- د ۱۳۹۲ کال د لویې جرګې د تائید په یادونې
سره چې د افغانستان او متحده ایالاتو ترمنځ د
امنيتي او دفاعي همکارو قرارداد د افغانستان د
امنیت لپاره اهمیت لري؛

- د یو بل خپلواکي، ملي حاکمیت او ځمکنی
بشپړتیا ته د بشپړ درناوي او د یو بل په کورنیو
چارو کې د نه لاسوهنې اصولو ته په پاملرنه،
په سیمه کې د امنیت او ثبات د پیاوړتیا او
تروریزم پر وړاندې د مبارزې په منظور؛ د
دواړو لوریو ترمنځ د دفاعي او امنيتي همکارو

د زمينو د لایزیا تي پراختیا په هیله؛

- د افغانستان او گاونډیو هېوادونو ترمنځ د دوستانه اړیکو پر اهمیت د موافقې په لرلو سره چې د متقابل درناوي، نه لاسوهني او برابري پر بنسټ وي او له ټولو ملتونو څخه په غوښتنې چې د افغانستان ملي حاکمیت او ځمکنی بشپړتیا ته احترام وکړي او د افغانستان په کورنیو چارو او دموکراتیکو بهیرونو کې له لاسوهني څخه ډډه وکړي؛

- همدارنگه په دې باندې په ټینگار سره چې د دواړو لوریو ترمنځ همکاري د یو بل ملي حاکمیت ته د بشپړ درناوي، د ملگرو ملتونو د منشور اهدافو او د هغې گډې علاقې پر بنسټ ولاړه ده چې د دواړو لوریو ترمنځ د دفاعي او امنیتي همکاریو یو چوکاټ رامنځته کوي او دغه راز د افغانستان ملي حاکمیت، خپلواکي، ځمکنی بشپړتیا او ملي یووالي ته د دوی پر ټینگه ژمنه او د افغانستان قوانینو، دودونو او عنعناتو ته پر احترام باندې په بیا ټینگار سره؛

دواړه لوري په لاندې ډول موافقه کوي:

با تروریزم؛

- با توافق بر اهمیت همکاری مبتنی بر احترام متقابل، عدم مداخله و برابری میان افغانستان و همسایه های آن و نیز با درخواست از همه کشورها تا به حاکمیت و تمامیت ارضی افغانستان احترام گذاشته و از مداخله در امور داخلی و پروسه های دموکراتیک این کشور خود داری نمایند؛ و همچنان،

- با تاکید بر همکاری های طرفین بر مبنای احترام کامل به حاکمیت هر دو طرف، رعایت اهداف منشور سازمان ملل متحد و خواست مشترک طرفین برای تدوین یک چارچوب همکاری دفاعی و امنیتی میان آنها و با تاکید مجدد بر تعهد نیرومند شان به حاکمیت، استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی افغانستان و نیز احترام به قوانین، عرف و رسوم افغانستان؛

چنین توافق میکنند:

ماده اول اصطلاحات

۱. "نیروهای ایالات متحده"، به نهاد متشکل از اعضای نیروهای نظامی، بخش ملکی و همچنان تمامی اموال، تجهیزات و مواد مربوط به نیروهای مسلح ایالات متحده در قلمرو افغانستان اطلاق می شود؛

لومړۍ ماده اصطلاحات

۱. "د متحده ایالاتو ځواکونه" هغه جوړښت دی چې د افغانستان په خاوره کې د متحده ایالاتو د ځواکونو او اړونده ملکي برخې غړي او همداراز د متحده ایالاتو د وسله والو ځواکونو ټول ملکیتونه، تجهیزات او مواد په بر کې نیسي.

۲. "د ځواکونو غړی" هر هغه فرد دی چې د متحده ایالاتو په ځمکنیو، سمندري یا هوایي وسله والو ځواکونو پورې مربوط وي.
۳. "د ملکي برخې غړی" هر هغه فرد دی چې د متحده ایالاتو د دفاع وزارت له خوا استخدام شوی وي او د پوځي ځواکونو غړی نه وي. اما هغه کسان چې په افغانستان کې په دایمي توګه اوسېږي یا هغه افغان وګړي چې معمولاً په افغانستان کې استوګن دي، "د ملکي برخې غړي" نه شمېرل کېږي.
۴. "اجرائیوي استازی" د افغانستان له خوا د افغانستان د دفاع وزارت او د متحده ایالاتو له خوا د دغه هېواد د دفاع وزارت دی. اجرائیوي استازی د اصلي ارتباطي مرجع په توګه، د دې قرارداد د تطبیق په چارو کې د خپل لوري له خوا استازیتوب کوي.
۵. "د متحده ایالاتو قرارداديان" هغه حقيقي او حکمي اشخاص دي چې د اصلي یا فرعي قرارداد پر اساس په افغانستان کې د متحده ایالاتو ځواکونو ته د اکمالاتو او خدماتو د وړاندې کولو مسوولیت لري او یا د هغوی په استازیتوب دغه چارې ترسره کوي.
۶. "د متحده ایالاتو د قرارداديانو کارکوونکي" هغه افراد دي چې د متحده ایالاتو د قرارداديانو له خوا استخدامېږي.
۷. "منل شوي تاسیسات او ساحې" هغه تاسیسات او ساحې دي چې د دې سند په (الف) ضمیمه کې د افغانستان په خاوره کې په یاد شویو موقعیتونو کې د افغانستان له خوا برابرېږي او دغه راز هغه نور تاسیسات او ساحې دي چې په راتلونکي کې د افغانستان
۲. "عضو نیروی نظامی" به افراد متعلق به بخش زمینی، بحری یا هوایی قوای مسلح ایالات متحده در افغانستان اطلاق میشود؛
۳. "عضو بخش ملکی" عبارت است از فردی که توسط وزارت دفاع امریکا استخدام شده ولی عضو نیروی نظامی آن کشور نیست. هرچند، "عضو بخش ملکی" به افرادی اطلاق نمی شود که در افغانستان اقامت دایمی داشته و یا دارای تابعیت افغانستان بوده و به گونه عادی در این کشور سکونت دارند؛
۴. "نماینده اجرایی" عبارت از وزارت دفاع ایالات متحده و وزارت دفاع ملی افغانستان می باشد. نماینده اجرایی به عنوان طرف اصلی ارتباطی در تطبیق این قرارداد، از کشور متبوع اش نمایندگی می کند.
۵. "قراردادی های ایالات متحده" به اشخاص حقیقی و حکمی گفته میشود که بر اساس قرارداد اصلی یا قرارداد فرعی مسوولیت اکمال و ارائه خدمات را به نیروهای ایالات متحده و یا به نمایندگی از آنها در افغانستان انجام میدهند.
۶. "کارمند قراردادی ایالات متحده" به کارمندان اطلاق میشود که توسط قراردادی های ایالات متحده استخدام میشوند؛
۷. "تاسیسات و ساحات توافق شده" به تاسیسات و ساحاتی گفته میشود که توسط افغانستان در موقعیت های مندرج ضمیمه الف فراهم میگردد. این تعریف شامل سایر تاسیسات و ساحاتی نیز میگردد که میتواند در آینده از جانب افغانستان طبق توافق دو

له خوا او د دوه اړخیز توافق سره سم د متحده ایالاتو ځواکونو، د متحده ایالاتو قراردادیانو، د متحده ایالاتو د قراردادیانو کارکوونکو او نورو افرادو ته برابرې چې له دې قرارداد سره په مطابقت کې ورته لاسرسی او د استفادې حق ولري.

جانبه فراهم گردیده و نیرو های ایالات متحده، قراردادی های ایالات متحده، کارمندان این قراردادی ها و یا دیگران، حق دسترسی و استفاده از آنها را در مطابقت با این قرارداد داشته باشند.

۸. "د افغانستان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونه" هغه جوړښت دی چې د افغانستان د کورنیو چارو او دفاع وزارتونو او د اړتیا په صورت کې د ملي امنیت ریاست او له دوه اړخیز توافق سره سم د نورو اورگانونو پرسونل په بر کې نیسي.

۸. "نیرو های دفاعی و امنیتی ملی افغان" عبارت اند از اعضای نیرو های امنیتی و دفاعی تحت فرمان وزارت دفاع و وزارت امور داخله و در صورت لزوم، ریاست عمومی امنیت ملی و سایر نهاد هایی که از جانب طرفین در مورد شان توافق صورت گیرد.

۹. "مالیات" هر ډول مالیات، محصول (د گمرکي محصول په ګډون)، فیسونه، او نور مشابه یا اړوند لګښتونه دي چې د افغانستان د حکومت له خوا او د دې قرارداد د اهدافو لپاره د ولایت، ولسوالی او په هره سطحه کې د چارواکو او د دوی تر لاس لاندې ادارو له خوا وضع کېږي.

۹. "مالیات" عبارت از کلیه انواع مالیات، عوارض (به شمول عوارض گمرکی)، حق الزحمه و هرگونه اجرت مشابه دیگری است که از جانب دولت افغانستان یا به عبارت دیگر از جانب نهاد های ذیصلاح دولتی افغانستان در تمام سطوح به شمول ولایات و ولسوالی ها و یا از جانب سایر ارگان ها به نمایندگی از دولت افغانستان، وضع میگردد.

دوهمه ماده

هدف او محدوده

۱. دواړه لوري په افغانستان کې د امنیت او ثبات د ټینګښت، له تروریزم سره د مبارزې، د سیمې او نړۍ د سولې او امنیت په تأمینولو کې د ونډې اخیستنې لپاره د نږدې همکارو پیاوړتیا ته دوام ورکوي او د افغانستان توان لوړوي ترڅو د خپل ملي حاکمیت، امنیت،

ماده دوم

مقاصد و ابعاد

۱. طرفین برای تقویت امنیت و ثبات در افغانستان، مبارزه با تروریزم، سهم گیری در صلح و ثبات منطقوی و بین المللی و ارتقای توانمندی افغانستان برای دفع تهدیدات داخلی و خارجی علیه حاکمیت، امنیت، تمامیت ارضی، وحدت ملی و نظام مبتنی بر قانون اساسی این کشور، به تقویت همکاری

ځمکنی بشپړتیا او ملي يووالي او د اساسي قانون پر بنسټ د ولاړ نظام پر وړاندې کورني او بهرني گواښونه دفع کړي. د متحده ایالاتو ځواکونه په افغانستان کې محاربي عمليات نه شي ترسره کولای، مگر دا چې دواړه لوري په بل ډول توافق وکړي.

های نزدیک با یکدیگر ادامه میدهند. نیروهای ایالات متحده هیچ گونه عملیات محاروبی را در افغانستان اجرا نمی کنند، مگر اینکه طرفین طوری دیگری توافق کنند.

۲. د دغه هدف د تحقق لپاره، متحده ایالات له افغانستان سره په نږدې همکارۍ او همغږۍ کې د افغانستان د خلکو د امنیت د تأمین په خاطر له افغان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو سره د اړتیا وړ قابلیتونو د لوړولو په برخه کې د مرستې په هدف د ګډو توافق پر اساس لاندې حمایوي فعالیتونه ترسره کوي:

د ساحوي انجنیرۍ، د سړک غاړې د بمونو او نورو چاودېدونکو توکو د خنثی کولو په برخو کې د قابلیتونو پر لوړولو سربېره، د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو ته مشوره ورکول، د هغوی روزنه، تجهیز، ملاتړ او مرسته؛ د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو د ترانسپورتي او لوژستيکي سیستمونو ایجاد او ارتقا؛ د استخباراتي معلوماتو د شریکولو په برخه کې د قابلیتونو لوړول؛ د افغانستان د هوایي ځواکونو د قابلیتونو پیاوړي کول؛ د ګډو پوځي تمرینونو ترسره کول؛ او داسې نور فعالیتونه چې کېدای شي د دواړو لوریو د موافقې په صورت کې ترسره شي. دواړه لوري د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو د ودې پر جزئیاتو باندې "د افغانستان د ریکارد پروګرام" او د ۲۰۱۲ میلادي کال د شیکاګو د سرمشریزې له مصوبې سره سم او همداراز "د امنیت مشورتي مجمع" د چوکاټ پر اساس خپل کار ته دوام ورکوي.

۲. ایالات متحده در همکاری و هماهنگی نزدیک و بر اساس توافق افغانستان، به هدف کمک به توسعه ظرفیت های نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان و تأمین امنیت تمام مردم افغانستان، طبق توافق مشترک، به انجام فعالیت های حمایتی زیر می پردازد:

مشورت، آموزش، تجهیز، حمایت و تقویت پایدار نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان بشمول بخش های انجنیري ساحوي، خنثی سازی بم های کنار جاده و سایر مواد منفجره؛ ایجاد و ارتقای سیستم لوژستيکی و ترانسپورتي نیروهای دفاعی و امنیتی افغان؛ گسترش ظرفیت های تشریک اطلاعات استخباراتي؛ تقویت توانائی نیروهای هوائی افغانستان؛ راه اندازی تمرینات مشترک نظامی و سایر فعالیت های مورد توافق دو طرف. طرفین روی جزئیات انکشاف نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان بر مبنای برنامه موسوم به "برنامه ی ریکارد افغانستان" مصوب نشست شیکاګو سال ۲۰۱۲ میلادی و در مطابقت با "مجمع مشورتي امنیت" به کار شان ادامه میدهند.

۳. طرفین بر این باور اند که تامین امنیت مردم و قلمرو افغانستان وظیفه نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان می باشد. طرفین برای افزایش سطح قابلیت های نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان به منظور دفع و پاسخ به تهدیدات داخلی و خارجی باهم کار می کنند. برحسب تقاضای افغانستان، ایالات متحده فوراً حمایتی که آمادگی ارایه آن را دارد به نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان به هدف پاسخ دهی به تهدیدات علیه امنیت این کشور، فراهم می آورد.

۴. طرفین تصدیق می دارند که عملیات نظامی ایالات متحده برای شکست القاعده و وابستگان آن میتواند در چوکات مبارزه مشترک با تروریزم قابل قبول باشد. طرفین توافق دارند تا به هدف حفظ منافع ملی ایالات متحده و افغانستان، به همکاری و هماهنگی نزدیک باهم بدون توسل به عملیات یکجانبه نظامی ایالات متحده علیه تروریزم، ادامه دهند. منظور از عملیات نظامی ایالات متحده بر ضد تروریزم، عبارت از عملیات متمم در حمایت از عملیات نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان بر ضد تروریزم است که از سوی نیروهای ملی دفاعی و امنیتی این کشور رهبری شده و مبتنی بر احترام کامل به حاکمیت افغانستان و توجه جدی به مصئونیت و امنیت مردم این کشور و توجه جدی به مصئونیت و امنیت آنها در خانه های شان انجام میشود.

۵. برای پیشبرد فعالیت ها و عملیات مندرج این ماده و سایر اهداف و ماموریت های مورد توافق طرفین و در مطابقت با اهداف این قرارداد، نیروهای ایالات

۳. دواړه لوري تائیدوي چې افغانستان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونه د افغانستان د خلکو او خاورې د امنيت د تأمينولو مسؤليت لري. دواړه لوري د افغانستان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونو د توان لوړولو لپاره کار کوي ترڅو کورني او بهرني گواښونه دفع او په وړاندې يې غبرگون وښيي. له غوښتنې سره سم، متحده ايالات په عاجله توگه د افغانستان د امنيت پر وړاندې د گواښونو د دفع لپاره د افغانستان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونو سره خپل ملاتړ مشخصوي.

۴. دواړه لوري دا مني چې د تروريزم په وړاندې په گډه جگړه کې د القاعدې او ورپورې تړلو ډلو د ماتې لپاره د متحده ايالاتو پوځي عمليات لازم دي. دواړه لوري موافق دي چې د دغو اهدافو د تحقق لپاره د افغانستان او متحده ايالاتو د ملي گټو د خوندي ساتلو په نيت د متحده ايالاتو له يو اړخيزو پوځي عملياتو پرته خپلو نږدې همکاريو او همغږيو ته دوام ورکړي. د تروريزم پر خلاف د متحده ايالاتو پوځي عمليات د تروريزم پر وړاندې د افغان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونو د عملياتو د بشپړولو او ملاتړ لپاره دي چې د افغانستان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونو په رهبرۍ او دغه راز د افغانستان ملي حاکميت ته په پوره درناوي او د افغانستان د خلکو او د دوی د کورونو خونديتوب او امنيت ته په پوره پام، ترسره کېږي.

۵. په دې ماده کې د درج شويو فعاليتونو او عملياتو او د دواړو لوريو د توافق وړ نورو اهدافو او ماموريتونو د پرمخ بېولو لپاره او په دې قرارداد کې د درج شويو صلاحيتونو سره

متحده میتوانند به فعالیت های مانند ترانزیت، حمایه نیروها و سایر اقدامات حمایتی مورد نیاز حضور شان در افغانستان مطابق مفاد این سند و سایر فعالیت های مندرج در این قرارداد و یا فعالیت های مورد توافق طرفین پردازند.

سم، د متحده ایالاتو ځواکونه په افغانستان کې د دې قرارداد د شرایطو له مخې د خپل حضور پر مهال د اړتیا په صورت کې د خپل ملاتړ په شمول، کولای شي ترانزیتی، حمایوي او نور اړوند فعالیتونه او چارې چې په دې قرارداد کې ذکر شوي دي او یا په دوه اړخیزه توګه به پرې موافقه وشي، ترسره کړي.

۶. این قرارداد به شمول ضمایم، توافقات، و یا اقدامات اجرایی دیگر مربوط به آن، مجوز مورد نیاز را برای حضور و فعالیت های نیروهای ایالات متحده در افغانستان فراهم کرده، شرایط و چگونگی این حضور و فعالیت ها را تنظیم و همچنان در موارد خاص مطابق با این قرارداد، حضور و فعالیت قراردادی های ایالات متحده و کارمندان آنها در افغانستان را نیز تنظیم می کند.

۶. دغه قرارداد، د ټولو ضمایمو او نورو تطبیقي توافقاتو یا تدابیرو په شمول، په افغانستان کې د متحده ایالاتو د ځواکونو د حضور او فعالیت لپاره لازم صلاحیتونه ورکوي او هغه شرایط او احکام تعریفوي چې د دوی د حضور څرنگوالی او شرایط او دغه راز په هغو ځانګړیو حالاتو کې چې دلته ورته اشاره شوې، په افغانستان کې د متحده ایالاتو د قراردادیانو او د متحده ایالاتو د قراردادیانو د کارکوونکو د حضور او فعالیت څرنگوالی تشریح کوي.

ماده سوم قوانین

۱. تمامی اعضای نیروهای نظامی و بخش غیرنظامی ایالات متحده وظیفه دارند تا به قانون اساسی و سایر قوانین نافذ افغانستان احترام گذاشته و از هر گونه فعالیت مغایر روحیه این قرارداد بخصوص فعالیت های سیاسی در قلمرو افغانستان، خود داری نمایند. مقامات نیرو های ایالات متحده مسئول اند تا اقدامات لازم را در این زمینه اتخاذ کنند.

درېمه ماده قوانین

۱. د متحده ایالاتو د ځواکونو او ملګري برخې غړي مکلف دي چې د افغانستان اساسي قانون او نورو قوانینو ته درناوی وکړي او له هغو فعالیتونو څخه چې د دې قرارداد له روحیې سره په مغایرت کې وي، په ځانګړي توګه د افغانستان په خاوره کې د سیاسي فعالیتونو له ترسره کولو څخه ډډه وکړي. دا د متحده ایالاتو د ځواکونو د چارواکو مکلفیت دی چې د دغه هدف د تحقق لپاره لازم اقدامات ترسره کړي.

۲. په دې قرارداد کې د دواړو لوریو اړوند مکلفیتونه او نور راتلونکي تدابیر، له هرډول جانبداری څخه پرته د افغانستان د حاکمیت او له ځانه د دواړو لوریو د مشروع دفاع حق له نړیوالو قوانینو سره سم تنظیمیږي. د دې قرارداد د تطبیق اړوندې همکاری او فعالیتونه له نړیوالو قوانینو سره په مطابقت کې د دواړو لوریو له اړوندو تعهداتو او مکلفیتونو سره سم، ترسره کیږي.

۳.

۲. مکلفیت‌های طرفین در این قرارداد و توافقات بعدی، بدون هیچگونه تعارض با حق حاکمیت افغانستان و حق دفاع مشروع هر یک از طرفین مطابق حقوق بین‌المللی، تنظیم می‌گردد. همکاری و فعالیت‌های مربوط به تطبیق این قرارداد در مطابقت با تعهدات و مکلفیت‌های طرفین طبق موازین حقوق بین‌المللی صورت می‌گیرد.

۳.

څلورمه ماده

د افغانستان د امنیتي او دفاعي قابليتونو لوړتيا او پايښت

۱. د افغانستان ملي حاکمیت ته په بشپړه درناوي، دواړه لوري په امنیتي برخو کې دوامدارو نړیوالو امنیتي مرستو ته د افغانستان اوسنی اړتیا درک کوي او په دې برخه کې مشترک هدف لري چې د افغانستان ملي امنیتي او دفاعي ځواکونه د تمویل او پیاوړتیا له پلوه ورځ تر بلې پر خپل ځان متکي شي او بالاخره د دفاعي او امنیتي اړتیاوو تمویل په بشپړه توګه په خپله غاړه واخلي او د خپلو ځواکونو پایښت تامین کړي.

۲. افغانستان د خپل سیاسي او اقتصادي ثبات او له عمومي اقتصادي وضعې سره سم، د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو د ودې او پایښت په برخه کې د خپل بشري ځواک، منابعو او امکاناتو په محدوده کې، بشپړه ونډه اخلي. افغانستان د خپلو ملي دفاعي او امنیتي ظرفیتونو د ارتقا او پایښت لپاره ټول لازم اقدامات ترسره کوي.

۳. تر کومه ځایه چې د ستراتیژیکو همکاریو موافقتنامه ایجابوي او هم د هغو تعهداتو مطابق چې په ۲۰۱۲ کال د شیکاګو په سرمشریزه کې شوي، متحده ایالات مکلفیت لري چې د افغان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو د روزنې، تجهیز، مشورې او پایښت لپاره هر کال د مالي منابعو لټه وکړي ترڅو افغانستان وکولای شي په مستقله توګه د کورنیو او بهرنیو ګواښونو په وړاندې ځان خوندي کړي او خپله دفاع وکړي او د دې

ماده چهارم

توسعه و تقویت پایدار توانایی های دفاعی و امنیتی افغانستان

۱. با احترام کامل به حاکمیت افغانستان، طرفین نیاز کنونی این کشور را به ادامه کمک های بین المللی در بخش امنیت درک کرده و در این زمینه که افغانستان به گونه روزافزون و در نهایت به صورت کامل، مسئولیت تمویل نیازهای دفاعی و امنیتی و همچنان تقویت پایدار نیروهای دفاعی و امنیتی ملی خویش را بر عهده بگیرد، دارای هدف مشترک می باشند.

۲. افغانستان با درنظرداشت ثبات سیاسی و اقتصادی و نیز سازگار با وضعیت عمومی اقتصادی اش، سهم کامل خود را آنگونه که نیروی بشری، منابع، و امکانات آن ایجاب می کند به منظور تقویت و حفظ نیرو های دفاعی و امنیتی خویش، ایفا می نماید. افغانستان تمامی اقدامات لازم را برای توسعه و تقویت پایدار ظرفیت های نیرو های دفاعی و امنیتی افغان، اتخاذ می کند.

۳. طبق احکام موافقتنامه همکاری های استراتژیک و با درنظرداشت تعهدات مصوب نشست ۲۰۱۲ شیکاگو، ایالات متحده مکلف است تا تأمین وجوه پولی را به شکل سالانه برای حمایت از آموزش، تجهیز، مشورت و تقویت پایدار نیرو های دفاعی و امنیتی ملی افغان جستجو کند تا اینکه این کشور بتواند مستقلاً امنیت خود را تأمین و از خود در برابر تهدیدات داخلی

په یقیني کولو کې مرسته وکړي چې تروریستان بیا هېڅکله هم و نه شي کولای د افغانستان په خاوره کې رخنه وکړي او افغانستان، سیمه او نړۍ یو وار بیا وگواښوي. متحده ایالات د شیکاگو د سرمشریزې تعهداتو ته په پام، له افغانستان سره د مالي منابعو د مقدار په اړه چې د دې قرارداد د اهدافو د تطبیق لپاره لازم وي، مشوره کوي او د پورتنی مکلفیت په اجراء کولو کې د دغو مشورو نتایج په پام کې نیسي. د افغانستان کلیو لومړیتوبونو ته په کتو سره، متحده ایالات د افغانستان د بودجوي میکانیزم له لارې ضروري مالي منابع برابروي چې د اړوندو افغان ادارو له خوا د شفافیت او حساب ورکونې د معیارونو د تطبیق او د تدارکاتو، تفتیش او نظارت په برخه کې د نړیوالو منل شویو تگلارو سره سم، مدیریت او مصرفیږي.

و خارجي دفاع نموده و نگذارد تا تروریستان بار دیگر به خاک این کشور رخنه کرده و امنیت افغانستان، منطقه و جهان را تهدید کنند. ایالات متحده با درنظرداشت تعهدات مصوب نشست شیکاگو، در مورد مقدار وجوه مالی برای تامین و اجرای مفاد این قرارداد با افغانستان مشورت نموده و نتایج این مشورت ها را برای تحقق این مکلفیت مورد توجه قرار می دهد. با در نظر داشت اولویت های سالانه افغانستان، ایالات متحده کمک های مناسب مالی را از طریق مجاری بودجوي حکومت افغانستان تحت مدیریت نهادهای ذیربط افغان که مسئولیت تطبیق معیارات مالی شفافیت و حسابدھی و نظارت قانونمند از روند تدارکات و تفتیش را مطابق به روشهای پذیرفته شده بین المللی دارند، فراهم می سازد.

۴. د افغانستان د امنیت د تامینولو په هدف، دواړه لوري دا اهمیت درک کوي چې د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونه باید په لازمو تجهیزاتو او موادو سمبال وي. دې هدف ته د رسېدو لپاره، متحده ایالات د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو ته د تجهیزاتو او موادو په برابرولو کې له افغانستان سره خپلو همکاریو ته دوام ورکوي.

۴. طرفین اهمیت برخورداري نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان را از تجهیزات و اسلحه مورد نیاز تامین امنیت این کشور تصدیق می دارند. برای دست یابی به این مهم، ایالات متحده در همکاری با افغانستان تهیه و تدارک تجهیزات و اسلحه برای نیروهای دفاعی و امنیتی ملی این کشور را، ادامه میدهد.

۵. افغانستان او متحده ایالات کولای شي له نورو هېوادونو سره څرنگه چې په دوه اړخیزه توګه به پرې موافقه وشي، د افغانستان د ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو د پیاوړتیا په برخه کې، د تجهیز په شمول، همکاری او همغږي وکړي.

۵. افغانستان و ایالات متحده با سایر کشور ها در رابطه به تقویت نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان، بشمول تجهیز این نیروها، می توانند طبق توافق دوجانبه همکاری و هماهنگی نمایند.

۶. متحده ایالات موافقه کوي چې د افغانستان او سیمې د امنیت په ټینګولو کې د اغیزمنې ونډې په منظور، د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو د قابلیتونو په لوړولو کې له افغانستان سره د غیرناتو عمده متحد په توګه، همکاري وکړي.

۷. د افغانستان د دفاع او امنیت لپاره، دواړه لوري دا درک کوي چې د ناتو له معیارونو سره سم د افغانستان د دفاعي قابلیتونو ارتقاء او د سیستمونو انکشاف د دغه هېواد په ګټه دي او له ناتو سره بین العملياتي قابلیت پیاوړی کوي. له افغانستان سره د ترسره شویو دفاعي او امنیتي مرستو د خوندي ساتلو او اغیزمنې استفادې د لا لوړتیا په هدف او د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي او متحده ایالاتو ځواکونو ترمنځ د همکاريو له ګټو څخه د لا زیاتې استفادې په موخه، دواړه لوري د افغانستان د دفاعي او امنیتي ځواکونو د تجهیزاتو، توکو، تاسیساتو، عملياتي دوکتورین او ادارو د ودې په برخه کې همغږي رامنځته کوي ترڅو د معیاري کېدو او له ناتو سره د همکاري بین العملياتي قابلیت ترلاسه کړي. دغه همغږي د خپلو منابعو د لارې له غیر ناتو هېوادونو څخه د افغانستان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو لپاره د افغانستان له خوا د تجهیزاتو او موادو د تدارک مخه نه نیسي.

۶. به منظور سهم گیری مؤثر در زمینه امنیت افغانستان و منطقه، ایالات متحده توافق میکند تا در توسعه توانایی های نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان، به همکاری هایش با افغانستان، به عنوان متحد عمده غیرناتو ادامه دهد.

۷. طرفین تصدیق می کنند که ارتقای ظرفیت و سیستم های دفاعی افغانستان، مطابق به معیارهای سازمان ناتو به منفعت این کشور بوده و قابلیت های تعامل پذیری افغانستان را با سیستم های ناتو گسترش می دهد. طرفین بر حسب تقاضای دولت افغانستان اقدامات شان را در راستای توسعه ی نیرو های امنیتی و دفاعی این کشور، تأمین تجهیزات، تسلیحات، تدوین دکترین عملیاتی و دستیابی نهادهای آن به معیاری شدن و انطباق پذیری با ناتو، به منظور ارتقای استفاده مؤثر و نګهبانی از کمک های دفاعی و امنیتی فراهم شده برای افغانستان و افزایش بهره وری همکاری ها میان نیرو های امنیتی و دفاعی ملی این کشور با نیرو های ایالات متحده، هما هنگ می کنند. این همکاری نمی تواند مانع افغانستان برای تدارک مستقل تجهیزات و اسلحه برای نیرو های دفاعی و امنیتی ملی افغان از کشور شود، گردد

پنځمه ماده

د دفاعي او امنيتي همکاريو میکانیزمونه

۱. دواړه لوري موافق دي چې د افغانستان او متحده ایالاتو د دفاعي او امنيتي همکاريو کاري ډلې ته چې د ستراتيژیکو همکاريو د موافقتنامې پر اساس رامنځته شوې ده، لارښوونه وکړي چې:

الف - د دې قرارداد له اهدافو او محدودې سره سم، له موجودو امنيتي او دفاعي منابعو څخه د افغانستان د لا زیاتي استفادې او تحلیل لپاره، د مؤثریت مناسب معیارونه رامنځته کړي؛

ب - د دواړو لوريو د اړوندو منابعو د تخصیص د تصمیم نیولو او د افغانستان د دفاعي قابلیتونو د ارتقا او پایښت په برخه کې د همکارۍ لپاره، له وضع شویو معیارونو سره په مقایسه کې د عملي اجرااتو شپږ میاشتنۍ ارزونې ترسره کړي؛

ج - د دې قرارداد له هدف او محدودې سره سم، یو طرز العمل ترتیب کړي چې د هغې له لارې د افغانستان په وړاندې د کورنیو او بهرنیو ګواښونو په اړه په موقع، دقیق، اغېزمنې او ګټورې ارزونې ترسره کړي؛ او

د - د معلوماتو او استخباراتي اطلاعاتو د شریکولو او ارزیابۍ د کچې د لوړولو لپاره مشخصې سپارښتنې وکړي.

۲. د ځانګړو خوندي ارتباطي کانالونو د رامنځته کولو په شمول، له یو بل سره د ګواښونو په اړه د مشورتي توان د پیاوړتیا دوام، د دواړو لوريو ګډ هدف دی.

ماده پنجم

میکانیزم های همکاری امنیتی و دفاعی

۱. طرفین توافق دارند تا گروه کاری همکاری های امنیتی و دفاعی افغانستان - ایالات متحده را که طبق توافقنامه همکاری های استراتژیک ایجاد گردیده است، برای نیل به اهداف زیر توظیف نمایند:

الف: اتخاذ تدابیر مناسب و مؤثر به منظور ارزیابی و تقویت استفاده از منابع موجود امنیتی و دفاعی افغانستان، طبق اهداف و ابعاد این قرارداد؛

ب: انجام ارزیابی های شش ماهه از اقداماتی که در پیوند به تحقق تدابیر اتخاذ شده انجام یافته است تا طرفین از تصمیم گرفته شده در رابطه با تخصیص منابع و نحوه همکاری در راستای توسعه و رشد پایدار ظرفیت های دفاعی افغانستان، آگاه شوند.

ج: ایجاد یک روند مشخص ارزیابی مشترک، طبق اهداف و ابعاد این قرارداد، به منظور انجام بررسی به موقع، دقیق و مؤثر از تهدیدات داخلی و خارجی علیه افغانستان؛ و

د: ارائه توصیه های مشخص برای ارتقای تشریک مساعی و ارزیابی اطلاعات استخباراتی.

۲. طرفین در راستای تقویت توانایی های شان به منظور مشورت در باره تهدیدها به شمول صحبت روی ایجاد مجراهای ارتباط مصئون یا اختصاصی، دارای هدف مشترک می باشند.

شپږمه ماده

بهرنی تبری

۱. د ملگرو ملتونو د منشور پر خلاف، افغانستان د بهرنیو دولتونو او د بهرنیو په ملاتړ د بهر مېشتو وسله والو ډلو له خوا د تېري او د قوې کارونې د نورو ډولونو، هدف گړځېدلی دی. د دې قرارداد په محدوده کې، دواړه لوري د افغانستان د ځمکنی بشپړتیا یا سیاسي خپلواکی پر وړاندې د دا ډول وسله والې قوې یا گواښونو، د هر بل دولت یا نورو وسله والو ډلو لخوا له وسله والو ډلو څخه د ملاتړ او دوی ته د پټنځایونو او وسلو د برابرولو په کلکه مخالفت کوي. دواړه لوري موافق دي چې د افغانستان د ځمکنی بشپړتیا، ملي حاکمیت یا سیاسي خپلواکی پر وړاندې د دا ډول گواښونو پر خلاف د افغانستان د دفاعي قابلیتونو په لوړولو کې همکاري وکړي.

۲. متحده ایالات د افغانستان د ملي حاکمیت، خپلواکی او ځمکنی بشپړتیا پر وړاندې د هر راز بهرنی تېري او یا د بهرنی تېري گواښ ته د جدي اندېښنې په سترگه گوري او دا مني چې دا ډول تېري کولای شي د افغانستان، سیمې او نړۍ په سوله او ثبات کې د دواړو لوریو گډې منافع تهدید کړي.

۳. دواړه لوري په منظمه توگه د بالقوه سیاسي، دیپلوماتیکو، پوځي او اقتصادي اقداماتو په اړه مشورې کوي چې دا کار کولای شي د داسې بهرنی تېري او یا د افغانستان په وړاندې د بهرنی تېري د گواښ پر مهال د مناسب غبرگون یوه برخه جوړه کړي. د دغو مشورو په رڼا کې، دواړه لوري د سیاسي، دیپلوماتیکو، پوځي او اقتصادي اقداماتو د یو

ماده ششم

تجاوز خارجي

۱. برخلاف منشور سازمان ملل متحد، افغانستان همواره دستخوش تجاوزات کشور های بیگانه و استفاده نیرو توسط دولت های خارجی و گروه های مسلحی شده است که در بیرون از سرحدات این کشور دارای پایگاه بوده و یا مورد حمایت این دولت ها قرار داشته اند. مطابق این قرارداد، طرفین با هرگونه استفاده از نیروی مسلح یا تهدید علیه تمامیت ارضی، استقلال سیاسی افغانستان، بشمول حمایت از گروه های مسلح از جمله تأمین پناهگاه و یا تسلیحات از سوی یک کشور خارجی و یا گروه های مسلح دیگر، قویاً مقابله میکنند. طرفین توافق میکنند تا در زمینه تحکیم قابلیت های دفاعی افغانستان در برابر تهدیدات علیه حاکمیت ملی، تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی این کشور، با هم همکاری کنند.

۲. ایالات متحده هر گونه تجاوز خارجی یا تهدید به تجاوز علیه حاکمیت، استقلال و تمامیت ارضی افغانستان را موجب نگرانی شدید خود پنداشته و باور دارد که چنین تجاوزی میتواند منافع مشترک طرفین را در رابطه با ثبات افغانستان، صلح و ثبات منطقه و جهان تهدید کند.

۳. در صورت وقوع چنین تجاوزی و یا تهدید به چنین تجاوزی علیه افغانستان، طرفین به منظور اتخاذ اقدامات بالقوه سیاسی، دیپلوماتیک، نظامی و اقتصادی برای تشخیص پاسخ مناسب، باهم به گونه منظم مشورت میکنند. این مشورت ها به هدف ایجاد فهرستی از اقدامات لازم سیاسی، دیپلوماتیک، نظامی و

لیست د ترتیب په لټه کې کيږي.

۴. د بهرني تېري او يا د افغانستان په وړاندې د بهرني تېري د گواښ په صورت کې، دواړه لوري په عاجله توگه د مناسب غبرگون د بنوولو لپاره د دواړو لوريو د اساسي قوانينو د طرزالعملونو مطابق د سياسي، ديپلوماتيکو، پوځي او اقتصادي اقداماتو په شمول چې په دوه اړخيزه توگه به مشخص شي او په درېيمه فقره کې يې د لیست د ترتیب یادونه شوې، مشورې کوي.

۵. دواړه لوري د دغو منظمو او عاجلو مشورو د اغېزمن تطبيق لپاره هر اړخيز طرزالعملونه ترتيبوي:

الف - د دا ډول هر اړخيزو طرزالعملونو پر اساس، د بهرني تېري يا بهرني تېري د گواښ په صورت کې د عاجلو مشورو د پيل لپاره د لومړنيو ارتباطي کانالونو په توگه د افغانستان او متحده ایالاتو د بهرنيو چارو وزيرانو، د افغانستان او متحده ایالاتو د دفاع وزيرانو او په ترتیب سره په کابل او واشنگتن کې د دواړو هېوادونو سفيرانو ترمنځ مشورې د اعتبار وړ گڼل کيږي.

ب - اما په بهرنيو او ضروري حالاتو کې، دا ډول هر اړخيز طرزالعملونه د نورو کانالونو يا ميکانيزمونو له لارې، له يو بل سره د مشورو لپاره د دواړو لوريو امکانات، نه متاثر کوي او نه يې هم محدودوي.

۶. دواړه لوري موافق دي چې د افغانستان او متحده ایالاتو د دفاعي او امنیتي همکاریو کاري ډلې ته هدايت ورکړي ترڅو دغه ماده، د هر اړخيزو طرزالعملونو د ترتیب په شمول، په اغېزمنه توگه تطبيق کړي او د هغو اقداماتو پر لیست چې د درېيمې فقرې سره سم ترتيبوي، په منظم ډول بيا کتنه وکړي.

اقتصادي صورت ميگيرد.

۴. در صورت وقوع چنین تجاوز خارجی و يا تهديد به تجاوز خارجی عليه افغانستان، طرفین با توافق با یکدیگر و به گونه فوری روی اتخاذ و انجام واکنش مناسب بشمول اقدامات سیاسی، ديپلوماتیک، نظامی و اقتصادی که فهرست آن در فقره سوم ذکر شده و مطابق به طرزالعمل های مندرج قوانین اساسی هر دو طرف، به مشورت می پردازند.

۵. طرفین طرزالعمل های جامع را به منظور تحقق موثر چنین مشورت های منظم و فوری، ترتیب می دهند:

الف: مطابق به این طرزالعمل های جامع، وزرای خارجه، و دفاع افغانستان و ایالات متحده و سفرای هر دو کشور در کابل و واشنگتن دی سی به عنوان مجرا های اصلی وظیفه دارند تا در صورت وقوع تجاوز خارجی و یا تهديد به چنین تجاوزی، به مشورت های فوری باهم پردازند؛

ب: در صورتیکه اهمیت و فوریت موضوع ایجاب کند، این طرزالعمل های جامع نمی تواند توانایی طرفین برای مشورت با یکدیگر را از سایر طرق و میکانیزم ها محدود و متاثر سازد.

۶. طرفین توافق دارند که گروه کاری همکاری های امنیتی و دفاعی افغانستان- ایالات متحده وظیفه دارد تا زمینه تطبيق موثر این ماده، بشمول ترتیب طرزالعمل های جامع یاد شده و بازنگری فهرست اقدامات مندرج فقره (۳) این ماده را افزایش دهند.

اوومه ماده

له منل شویو تاسیساتو او ساحو څخه استفاده

۱. د لومړۍ مادې له اوومې فقرې سره سم، افغانستان یوازې د دې قرارداد د اهدافو او مندرجو احکامو د تطبیق په منظور، د افغانستان د ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو د قطعاتو او د سیمو د خلکو موقعیت ته په پام سره، منل شویو تاسیساتو او ساحو ته د لاسرسی او استفادې زمینه برابروي. د نورو مقاصدو لپاره دا ډول منل شویو تاسیساتو او ساحو ته لاسرسی او استفاده، د دواړو لوریو ترمنځ د دوه اړخیزې موافقې پر اساس ترسره کیږي.

۲. د دې قرارداد پر اساس، افغانستان د متحده ایالاتو ځواکونو ته اجازه ورکوي چې د منل شویو تاسیساتو او ساحو دننه د نویو ساختماني کارونو د حق په شمول، هغه ټول حقونه او قانوني صلاحیتونه چې د دوی د استفادې، عملیاتو، دفاع او کنترول لپاره ضروري وي، وکاروي. متحده ایالات کولای شي دا ډول ساختماني کارونه د ځواکونو یا ملکي برخې د غړو په واسطه او یا هم د قرارداد له لارې ترسره کړي.

۳. افغانستان د متحده ایالاتو ځواکونو ته اجازه ورکوي چې د امنیت او مصئونیت د تامین په خاطر هغو منل شویو تاسیساتو او ساحو ته چې د دوی د ځانگړې استفادې لپاره برابرې شوي، پر دخول کنترول ولري او هغو منل شویو تاسیساتو او ساحو ته چې د ځانگړې استفادې لپاره چمتو شوي، له افغان چارواکو

ماده هفتم

استفاده از تاسیسات و ساحات توافق شده

۱. افغانستان بدینوسيله دسترسی و استفاده از تاسیسات و ساحات توافق شده را طبق فقره ۷ ماده اول این قرارداد تنها به منظور تطبیق اهداف و احکام مندرج این سند، با درنظرداشت موقعیت قطعات نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان و ساحات مسکونی، فرآهم میکند. چگونگی دسترسی و استفاده از این ساحات و تاسیسات برای مقاصد دیگر، تابع توافق طرفین می باشد.

۲. براساس این قرارداد، نیروهای ایالات متحده، بدینوسيله از سوی افغانستان اجازه می یابند تا در داخل تاسیسات و ساحات توافق شده از تمامی حقوق و صلاحیت های مربوط به استفاده، فعال سازی، دفاع و یا کنترول این تاسیسات، بشمول حق تعمیر و ایجاد ساختمان های جدید برخوردار باشند. نیروهای ایالات متحده میتوانند فعالیت های مربوط امور تعمیراتی را به وسیله افراد نظامی یا بخش ملکی شان و یا از طریق قراردادی انجام دهند.

۳. بدین وسیله، نیروهای ایالات متحده از سوی افغانستان اجازه می یابند تا به دلایل امنیتی و تامین مصئونیت شان، دخول به تاسیسات و ساحاتی را که برای استفاده اختصاصی این نیروها فرآهم شده است، کنترول نمایند، اما دخول به تاسیسات و ساحاتی که برای استفاده مشترک تعیین شده است، در

سره د افرادو دخول همغږی کړي. د غوښتنې په صورت کې متحده ایالات د افغانستان د اړوندو مقاماتو لپاره، ټولو هغو منل شویو تاسیساتو او ساحو ته لاسرسی برابرې چې د متحده ایالاتو د ځواکونو د ځانگړې استفادې لپاره چمتو شوي دي. دواړه لوري هغو منل شویو تاسیساتو او ساحو ته چې د متحده ایالاتو ځواکونو د ځانگړې استفادې لپاره برابرې شوي، د افغان چارواکو د لاسرسي لپاره په دوه اړخیزه توگه منل شوي طرزالعملونه رامنځته کوي. دا ډول طرزالعملونه او لاسرسی د متحده ایالاتو د ځواکونو عملیاتو او امنیتي اړتیاوو ته په کتو سره تطبیق کيږي. د دې په منلو سره چې د اړتیا په وخت کې د متحده ایالاتو ځواکونه کولای شي د منل شویو تاسیساتو او ساحو په دننه او مجاوریت کې د خپلو ځواکونو لپاره محافظوي فعالیتونه ترسره کړي، د افغانستان ملي حاکمیت ته په پوره درناوي او د افغان وگړو امنیت او مصؤونیت ته په بشپړ پام سره، دواړه لوري موافقه کوي چې د ځواکونو د محافظت لپاره خپل اړوند پلانونه همغږي او توحید کړي ترڅو د متحده ایالاتو د ځواکونو امنیت تامین شي. د دې هدف د تحقق لپاره، د متحده ایالاتو ځواکونه د افغانستان له قوانینو او د متحده ایالاتو د ځواکونو له محاربوي قواعدو سره سم، افغان ملکي وگړي او د دوی کورونه نه په نښه کوي.

همآهنگی با مقامات افغان صورت می گیرد. برحسب درخواست، ایالات متحده دسترسی مقامات ذیربط افغان را به هریک از ساحات یا تاسیسات که مورد استفاده اختصاصی این نیروها قرار دارد، فراهم می آورد. طرفین با توافق با همدیگر طرزالعمل هایی را برای تنظیم دسترسی مقامات افغان به ساحات و تاسیسات مورد استفاده اختصاصی نیروهای ایالات متحده ترتیب میدهند. این طرزالعمل ها و چگونگی دسترسی به این ساحات با رعایت کامل مقررات عملیاتی و امنیتی نیروهای ایالات متحده ترتیب میگردند. با در نظر داشت اینکه ممکن است نیروهای ایالات متحده فعالیت های محافظتی از نیروهای شان را در داخل ساحات و تاسیسات توافق شده و ماحول آنها عندالضرورت اتخاذ کنند، طرفین توافق میکنند تا طرح های شان را به هدف تامین امنیت و مصؤونیت نیروهای ایالات متحده با احترام کامل به حاکمیت افغانستان و توجه جدی به مصؤونیت و امنیت مردم افغانستان همآهنگ و همسو سازند. برای تحقق این هدف، نیروهای ایالات متحده مطابق به قوانین افغانستان و موازین محاربوی این نیروها، افراد ملکي را از جمله در خانه های شان هدف قرار نمی دهند.

۴. د دې قرارداد د هدف او محدودې د تحقق په خاطر، د افغانستان د ملي دفاعي او امنيتي ځواکونو د روزنې، تجهيز، مشورې او پايښت په موخه په ځانگړي توگه د متحده ایالاتو هڅو ته په پام سره، افغانستان د متحده ایالاتو

۴. به منظور تحقق اهداف و ابعاد این قرارداد و به ویژه تحقق مساعی ایالات متحده به منظور آموزش، مشورت، تجهيز، و تقويت پايدار نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان، افغانستان

لپاره ټول منل شوي تاسیسات او ساحې له لگښت پرته برابروي.

تمامی تاسیسات و ساحات توافق شده را بدون دریافت محصول به دسترس نیروهای ایالات متحده قرار میدهد.

۵. که دواړه لوري په بل ډول موافقه ونه کړي، د متحده ایالاتو ځواکونه په هغو منل شويو تاسیساتو او ساحو کې چې د دوی د استفادې لپاره ځانگړې شوي؛ د ودانولو، پراختیا، اداره، حفظ او مراقبت د لگښتونو مسوولیت په غاړه لري. که چېرې د دواړو لوريو له خوا په بل ډول موافقه نه وي شوي، په هغو منل شويو تاسیساتو او ساحو کې چې د گډې استفادې لپاره ځانگړې شوي او یا هم د متحده ایالاتو د ځواکونو او د افغانستان د ملي دفاعي او امنیتي ځواکونو او یا نورو ارگانونو لخوا په بله بڼه په گډه کارول کېږي؛ د ودانولو، پراختیا، اداره، حفظ او مراقبت لگښتونه د هغوی د استفادې په تناسب پر دوی وپشل کېږي.

۵. نیروهای ایالات متحده مسئول هزینه ی فعالیت های ساختمانی، انکشافی، عملیاتی و حفظ و مراقبت تاسیسات و ساحاتی می باشند که برای استفاده اختصاصی آنها فراهم شده است، مگر اینکه از جانب طرفین طوری دیگری موافقت گردد. هزینه ی فعالیت های ساختمانی، انکشافی، عملیاتی و حفظ و مراقبت تاسیسات و ساحاتی که مورد استفاده مشترک نیروهای افغان و امریکا و یا برای استفاده مشترک این نیروها و نهاد های دیگر قرار میگیرد، بگونه مشترک و متناسب به میزان استفاده از آنها پرداخته میشود، مگر اینکه طور دیگری توافق گردد.

۶. متحده ایالات خپله ژمنه تائیدوي چې د خپلو پالیسیو په تطبیق کې د افغانستان د چاپیریال، روغتیا او د حفاظتي اړوندو قوانینو، مقرراتو او معیارونو درناوی کوي. په منل شويو تاسیساتو او ساحو کې د متحده ایالاتو د ځواکونو فعالیتونه او عملیاتي چارې د بشري روغتیا، خونديتوب او طبیعي چاپیریال ساتنې لپاره د افغانستان نافذه قوانینو او مقرراتو ته په احترام، د متحده ایالاتو د نافذه قوانینو او مقرراتو او همداراز د نړیوالو موافقتنامو سره سم ترسره کېږي.

۶. ایالات متحده متعهد است تا در اجرای پالیسی های مربوط، تمامی معیارها، مقررات و قوانین افغانستان، امریکا و بین المللی را درارتباط به حفظ محیط زیست، صحت و مصئونیت رعایت کند. تمامی عملیات و فعالیت های نیروهای ایالات متحده در ساحات و تاسیسات توافق شده با توجه کامل به حفظ محیط زیست و مصئونیت جان و صحت انسانها و همچنان با رعایت کامل قوانین و مقررات نافذه افغانستان و ایالات متحده و نیز مطابق توافقات بین المللی صورت میگیرد.

۷. په منل شويو تاسیساتو او ساحو کې د متحده ایالاتو د ځواکونو ټول فعالیتونه او عملیاتي چارې د لرغونو آثارو او کلتوري میراثونو د سیمو خوندي ساتنې په منظور، د افغانستان

۷. تمامی عملیات و فعالیت های نیروهای ایالات متحده در ساحات و تاسیسات توافق شده در مطابقت کامل با قوانین و مقررات مربوط به حفظ آبدات و آثار تاریخی و میراث های فرهنگی افغانستان، انجام میشود.

قوانینو او مقرراتو ته په بشپړ درناوي سره ترسره کيږي. په منل شويو تاسیساتو او ساحو کې د لرغونو او کلتوري میراثونو د آثارو د رابرسېره کېدو په صورت کې، د متحده ایالاتو ځواکونه د افغانستان اړوندو ادارو ته د کله کمیسون له لارې په سملاسي توګه خبر ورکوي.

د صورت کشف آثار یا ساحه تاریخي و یا میراث فرهنگي در یګی از ساحات و تاسیسات توافق شده، نیروهای ایالات متحده مکلف اند موضوع را فوراً از طریق کمیسیون مشترک به آگاهی مقامات ذیربط افغان رسانده و در مورد مشورت نمایند.

اتمه ماده

د مالکیت حق

۱. د متحده ایالاتو ځواکونه هر هغه منل شوي تاسیسات او ساحې یا د هغوی ځینې اړوندې برخې، تعمیرونه، غیر منقول جوړښتونه او برخې؛ د ودانو، تغییر ورکړل شويو یا بیارغول شويو ودانیو په شمول چې د متحده ایالاتو ځواکونو د استفادې وړ نه وي، افغان لوري ته بېرته سپاري. د متحده ایالاتو ځواکونه افغان لوري ته د دا ډول منل شويو تاسیساتو او ساحو د بېرته سپارنې لپاره د دغو تاسیساتو او ساحو، دوره یي ارزونې ترسره کوي. دواړه لوري یا د دوی اجرائیوي استازي د منل شويو تاسیساتو او ساحو د بېرته سپارنې پر شرایطو مشوره کوي. دواړه لوري موافق دي چې د چاپیریال ساتنې، بشري روغتیا او خونديتوب لپاره د غیروقایوي تګلارې پر ځای وقایوي تګلاره غوره کړي. دواړه لوري مني چې د متحده ایالاتو پالیسي او تګلارې داسې طرح شوي چې له دا ډول زیانونو او خطرونو څخه مخنیوی کوي او د افغانستان یا متحده ایالاتو غوره محافظوي معیارونه عملي کوي. د متحده ایالاتو د ځواکونو له پالیسیو سره سم، د متحده ایالاتو ځواکونه د چاپیریال هغو

ماده هشتم حق مالکیت

۱. نیروهای ایالات متحده تمامی تاسیسات و ساحات توافق شده، بشمول بخش هایی را که در آن تعمیرات، ساختمان های غیرمنقول و اجزای ثابت دیگر از سوی این نیروها اعمار، تعدیل، و یا ترمیم گردیده و دیگر مورد استفاده آنها قرار ندارد، به افغانستان واگذار می کند. اما، نیروهای ایالات متحده نیاز به این تاسیسات و ساحات توافق شده را به صورت منظم مورد ارزیابی مجدد قرار می دهند. طرفین یا نماینده های اجرایی شان در مورد شرایط بازگرداندن این تاسیسات یا ساحات توافق شده باهم مشورت میکنند. طرفین توافق دارند تا به منظور تامین مصئونیت و صحت انسانها و حفظ محیط زیست، از روش های وقایوی و نه واکنشی استفاده کنند. طرفین باور دارند که پالیسی ها و روش های ایالات متحده بگونه ای طرح شده است که از چنین آسیب ها و خطرات جلوگیری می کند، اما در عین حال توافق دارند تا پالیسی ها و شیوه های هر جانی را که بیشتر

محافظتی باشد، تطبیق نمایند. نیروهای ایالات متحده مطابق به پالیسی های خویش، اقدامات عاجل را جهت رفع اثرات جدی که متوجه مصئونیت و صحت انسانها ناشی از آلودگی محیط زیست در اثر فعالیت این نیروها در ساحات و تاسیسات توافق شده گردیده است، اتخاذ می نمایند.

۲. تمامی تعمیرات، ساختمان های غیرمنقول و اجزای دیگری که از جانب نیروهای ایالات متحده اعمار، تعدیل و یا مرمت شده اند، صرفاً برای استفاده نیروهای ایالات متحده، قراردادی های این نیروها و کارمندان قراردادی آنها و یا افراد دیگری که مورد توافق قرار گرفته باشد، اختصاص دارند. تمامی تعمیرات، ساختمان های غیرمنقول و اجزای دیگری که از جانب نیروهای ایالات متحده اعمار شده و یا برای دسترسی و استفاده این نیروها فراهم گردیده است، میتواند توسط نیروهای ایالات متحده مرمت، و تغییر بیابند و این نیروها میتوانند تا زمانیکه به این تاسیسات نیاز دارند به گونه اختصاصی از آنها استفاده کنند.

۳. نیروهای ایالات متحده و قراردادی های آنها حق مالکیت بر تمامی تجهیزات، مواد، اکمالات، ساختمان های منقول و سایر دارائی های منقولی را دارند که این نیروها و قراردادی های آنها به خاطر حضور در قلمرو افغانستان نصب، وارد و یا آن را تأمین کرده اند. طرفین در مورد تحویل ممکنه و یا خریداری تجهیزات اضافی توسط افغانستان طوریکه قوانین و مقررات ایالات متحده اجازه میدهد، باهم مشورت میکنند.

زهرجن کېدو د له منځه وړلو لپاره چې د انسانانو په روغتیا او خونديتوب باندې د پام وړ ناوړه اغېزه کوي او په منل شويو تاسیساتو او ساحو کې د متحده ایالاتو ځواکونو د فعالیتونو له امله رامنځته کېږي، سملاسي اقدام کوي.

۲. په منل شويو تاسیساتو او ساحو کې ټول تعمیرونه، غیر منقول جوړښتونه او برخې؛ د مستعملو، ودانو، تغییر ورکړل شويو یا بیارغول شويو ودانیو په شمول، د متحده ایالاتو د ځواکونو، د متحده ایالاتو د قراردادیانو او د متحده ایالاتو د قراردادیانو د کارکوونکو او د نورو د ځانگړې استفادې لپاره چې په دوه اړخیزه توگه پرې موافقه شوي، ټاکل شوي دي. ټول تعمیرونه، غیر منقول جوړښتونه او برخې چې په منل شويو تاسیساتو او ساحو کې د متحده ایالاتو د ځواکونو له خوا جوړ شوي او یا د متحده ایالاتو د ځواکونو د لاسرسي او استفادې لپاره برابر شوي وي، د متحده ایالاتو ځواکونه کولای شي په کې تغییرات راولي او تر هغې یې وکاروي چې دوی ورته اړتیا لري.

۳. د متحده ایالاتو ځواکونه او قراردادیان د هغو تجهیزاتو، توکو، اکمالاتو، منقولو جوړښتونو او نورو د انتقال وړ ملکیتونو مالکیت لري چې دوی په افغانستان کې د خپلو ځواکونو او د هغوی د قراردادیانو د حضور په تړاو د افغانستان په خاوره کې نصب، وارد یا هم اخیستي دي. دواړه لوري د متحده ایالاتو قوانینو او مقرراتو په محدوده کې، افغان لوري ته د خپلو اضافي تجهیزاتو د انتقال او یا خرڅلاو په اړه له یو بل سره مشوره کوي.

نهمه ماده

د تجهیزاتو او توکو زېرمه او ځای پر ځای کول

۱. افغانستان د متحده ایالاتو ځواکونو ته اجازه ورکوي چې خپل تجهیزات، اکمالات او توکي په منل شویو تاسیساتو او ساحو او نورو هغو موقعیتونو کې چې په دوه اړخیزه توګه پرې موافقه شوې، ځای پر ځای کړي. د متحده ایالاتو ځواکونه د افغانستان په خاوره کې د زېرمه شویو تجهیزاتو، اکمالاتو او توکو پر استفاده او انتقال مالکیت او کنټرول لري او دغه راز د دې حق لري چې دا ډول تجهیزات، اکمالات او توکي د افغانستان له خاورې څخه بهر وباسي.
۲. د متحده ایالاتو ځواکونه خپله ژمنه تائیدوي چې دوی د افغانستان د خونديتوب قوانینو، مقرراتو او معیارونو درناوی کوي. د متحده ایالاتو ځواکونه د خپلو هغو تجهیزاتو، تدارکاتو او توکو د حفاظت او خوندي زېرمه کولو لپاره ټول لازم تدابیر اتخاذوي چې د متحده ایالاتو د نافذه قوانینو او مقرراتو پر اساس د ماهیت له اړخه خطرناک دي. د متحده ایالاتو ځواکونه له مربوطه پالیسیو سره سم، د متحده ایالاتو ځواکونه (۱) په منل شویو تاسیساتو او ساحو کې پاتې شوني پاکوي او (۲) په منل شویو تاسیساتو او ساحو کې د خپلو ځواکونو د فعالیتونو له امله د چاپیریال د زهرجن کېدو په وجه د انسانانو پر روغتیا او خونديتوب د پام وړ ناوړه اغېزې د رفع لپاره فوري اقدام کوي.
۳. په پاریس کې د ۱۹۹۳ میلادي کال د جنوري په ۱۳مه د کیمیاوي وسلو د جوړونې، تولید، زېرمې یا استفادې د بندیز او تخریب د

ماده نهم

جابجایی و ذخیره وسایل و تجهیزات

۱. افغانستان به نیروهای ایالات متحده اجازه میدهد تا وسایل، تجهیزات و اکمالات خویش را در داخل تأسیسات و ساحات توافق شده و دیگر محلات مورد توافق طرفین، جابجا کنند. نیروهای ایالات متحده حق مالکیت و کنترول بر استفاده و تعبیه وسایل، اکمالات و تجهیزاتی ذخیره شده در قلمرو افغانستان را داشته و نیز حق دارند این وسایل را از قلمرو افغانستان خارج کنند.
۲. نیروهای ایالات متحده تعهد میکنند که تمامی معیارها، مقررات و قوانین ایمنی افغانستان را رعایت کنند. نیروهای ایالات متحده طبق قوانین و مقررات نافذه این کشور، تمامی اقدامات لازم را برای حفاظت و ذخیره مصنوعات تجهیزات، اکمالات و مواد دارای ماهیت خطرناک اتخاذ میکنند. نیروهای ایالات متحده طبق پالیسی های مربوط، اقدامات لازم را برای این دو منظور اتخاذ میکنند: (۱) پاک کاری زیاله از ساحات و تاسیسات توافق شده و (۲) رسیدگی به تاثیرات صحی و مصئونیتی ناشی از آلودگی محیط زیست در اثر فعالیت های نیروهای این کشور در داخل ساحات و تاسیسات توافق شده؛
۳. ایالات متحده با در نظر داشت تعهدات خویش طبق کنوانسیون منع گسترش، تولید، ذخیره و استفاده از تسلیحات کیمیاوی و

کنونیسون او په واشنگتن، لندن او مسکو کې د ۱۹۷۲ میلادي کال د اپریل په ۱۰مه د بیولوژیکي او زهرجنو وسلو د جوړونې، تولید، زېرمې او استفادې د بندیز او تخریب د کنوانسیون پر اساس؛ متحده ایالات خپلو مکلفیتونو ته په کتو سره موافقه کوي چې په افغانستان کې کیمیاوي او بیولوژیکي وسلې نه زېرمه کوي. دواړه لوري تائیدوي چې متحده ایالات په افغانستان کې اتومي وسلې نه ځای پرځای او نه یې هم زېرمه کوي.

تخریب آن، منعقد ۱۳ جنوری ۱۹۹۳ پاریس، و طبق کنوانسیون منع گسترش، تولید و ذخیره تسلیحات بیولوژیکي و زهری و تخریب آن، منعقد ۱۰ اپریل ۱۹۷۲ واشنگتن، لندن و مسکو، توافق می‌کند که تسلیحات کیمیاوی و بیولوژیکي را در قلمرو افغانستان ذخیره نمی‌کند. طرفین تأکید میدارند که ایالات متحده امریکا، اسلحه هستوی را در قلمرو افغانستان مستقر و یا ذخیره نمی‌کند.

لسمه ماده

د وسایطو، بېړیو او الوتکو تگ راتگ

۱. افغانستان پر خپل هوایي حریم، قلمرو او اوبو بشپړ حاکمیت لري. د افغانستان د هوایي حریم او ترانسپورت مدیریت د اړوندو افغان ادارو له خوا ترسره کیږي.
۲. د افغانستان ملي حاکمیت ته په بشپړ درناوي او د دې قرارداد له هدف او محدودې سره سم، افغانستان د متحده ایالاتو دولتي او ملکي الوتکو ته چې د متحده ایالاتو ځواکونو له خوا او یا هم په ځانگړي توگه د دوی لپاره د افغانستان په خاوره کې فعالیت کوي؛ د افغانستان په خاوره کې د ننوتلو، وتلو، عبوري الوتنو، کبښناستلو، پورته کېدلو، هوایي تپل اخیستلو او د الوتنو اجازه ورکوي. د متحده ایالاتو دولتي او ملکي الوتکې چې د متحده ایالاتو د ځواکونو له خوا یا هم په ځانگړي توگه د دوی د قواوو لپاره فعالیت کوي، د عبوري الوتنو یا هوایي لارښوونو د محصول یا هم د افغانستان په حکومتی هوایي ډگرونو

ماده دهم

گشت و گذار وسایط، کشتی ها و طیاره ها

۱. افغانستان حق حاکمیت کامل بر حریم فضائی، ارضی و آبی اش را دارا می باشد. اداره و مدیریت حریم فضائی و چگونگی ترانسپورت هوائی افغانستان توسط مقامات ذیصلاح این کشور صورت می گیرد.
۲. با حفظ کامل حق حاکمیت خویش، افغانستان طرزالعمل هایی را برای تنظیم مسایل مربوط به اجازهء دخول، خروج، عبور از فضا، سوخت گیری هوایی، نشست و برخاست طیاره های حکومت ایالات متحده و طیاره های غیرنظامی که توسط این نیروها و یا برای استفاده اختصاصی آنها فعالیت می نمایند، طبق اهداف و احکام این قرارداد، طرح و ترتیب می‌کند. طیاره های حکومت ایالات متحده و طیاره های غیرنظامی که توسط نیروهای ایالات متحده و یا برای استفاده اختصاصی آنها فعالیت می‌کنند، تابع پرداخت حق العبور یا اجرت و سایر محصولات به خاطر نشست و یا

توقف در میدان های هوایی حکومتی افغانستان نمی باشند. طیاره های حکومت ایالات متحده با رعایت کامل مقررات مربوط به مصونیت و گشت و گذار در افغانستان بشمول رعایت مقررات اطلاع قبلی، فعالیت میکنند. طیاره های غیرنظامی که توسط یا برای استفاده اختصاصی نیروهای ایالات متحده فعالیت میکنند، تابع مقررات اطلاع قبلی از چگونگی دخول و یا خروج از افغانستان طبق درخواست ادارات هوانوردی ملکی افغانستان می باشند.

۳. با حفظ کامل حق حاکمیت خویش و در مطابقت با اهداف و ابعاد این قرارداد، افغانستان به کشتی ها و وسایط حکومت ایالات متحده و سایر کشتی ها و وسایطی که توسط نیرو های ایالات متحده و یا برای استفاده اختصاصی این نیروها فعالیت میکنند، اجازه ورود، خروج و فعالیت در داخل خاک افغانستان را میدهد. تمامی این کشتی ها و وسایط با رعایت کامل مقررات مصونیت و گشت و گذار در افغانستان، فعالیت میکنند. اعضای نیروهای نظامی و بخش ملکی ایالات متحده وظیفه دارند تا حین استفاده از وسایط رسمی، مقرر گشت و گذار وسایط موتوردار افغانستان را رعایت کنند.

۴. سوار شدن بر طیاره ها، کشتی ها و وسایط حکومت ایالات متحده بدون موافقت مقامات این نیروها ممنوع می باشد. طیاره ها، کشتی ها و وسایط حکومت ایالات متحده در داخل افغانستان از هرگونه تفتیش، انتظام و یا ثبت و راجستر معاف می باشند، مقامات ذیصلاح افغانستان می توانند براساس ایجابات امنیت

کپی د پارکنگ د محصول او یا نورو لگښتونو پر ورکړې مکلف نه دي. د متحده ایالاتو دولتي الوتکې په افغانستان کې د مخکیني اطلاع د الزامیتونو په شمول د هوایی مصونیت او تگ راتگ اړوندو قواعدو ته په پوره احترام، فعالیت کوي. هغه ملکي الوتکې چې د متحده ایالاتو ځواکونو یا هم په ځانگړي توگه د هغوی لپاره فعالیت کوي. افغانستان ته د ننوتلو او وتلو لپاره د مخکیني اطلاع پر هغو الزامیتونو مکلف دي چې د افغانستان د ملکي هوایی چلند اړوندو ادارو له خوا ضروري گڼل کېږي.

۳. د افغانستان ملي حاکمیت ته په بشپړ درناوي او د دې قرارداد له هدف او محدودې سره سم، افغانستان د متحده ایالاتو بېړیو او وسایطو او هغو بېړیو او وسایطو ته چې د متحده ایالاتو ځواکونو له خوا یا هم په ځانگړي توگه د دوی لپاره د افغانستان په خاوره کې فعالیت کوي؛ د افغانستان په خاوره کې د ننوتلو، وتلو او د تگ راتگ اجازه ورکوي. دا ډول ټولې بېړۍ او وسایط په افغانستان کې د افغانستان د مصونیت او تگ راتگ اړوندو قواعدو ته په پوره درناوي، فعالیت کوي. د ځواکونو او ملکي برخې غړي مکلف دي چې د رسمي وسایطو د چلولو پر مهال د افغانستان د ترافیکي مقرراتو درناوی وکړي.

۴. د متحده ایالاتو دولتي الوتکې، بېړۍ او وسایط د متحده ایالاتو د ځواکونو د چارواکو له موافقې پرته له ورختلو (بورډینگ) څخه معاف دي. د متحده ایالاتو دولتي الوتکې، بېړۍ او وسایط په افغانستان کې د تفتیش، مقرراتو او یا ثبت له الزامیتونو څخه معاف دي،

ملی خویش، طیاره ها، کشتی ها و وسایط
ایالات متحده را به طور تصادفی بازرسی
کنند.

۵. نیروهای ایالات متحده در مقابل خدماتی که
برای طیاره ها، وسایط و کشتی هایش تقاضا و
دریافت میکند حق الاجرت مناسبی را، بدون
هیچ گونه مالیات و یا محصول مشابه
می پردازد.

۶. طرفین توافق دارند تا طرزالعمل هایی را به
منظور تطبیق این ماده تدوین کنند. طرفین، این
طرزالعمل ها را حسب ضرورت مورد بازرنگری
و بررسی قرارداد و به مسایل احتمالی مرتبط
با آنها در اسرع وقت از طریق کمیسیون
مشترک رسیدگی میکنند.

ماده یازدهم

طرزالعمل عقد قراردادها

۱. نیرو های ایالات متحده میتوانند مطابق قوانین
نافذ امریکا به هدف دریافت مواد و خدمات
به شمول کار های ساختمانی در قلمرو
افغانستان به عقد قرارداد بپردازند. افغانستان می
پذیرد که نیروهای ایالات متحده در امور
مربوط به چگونگی درخواست، اعطا و
مدیریت این قرارداد ها، مکلف به رعایت
قوانین و مقررات کشور خود شان می باشند.
نیروهای ایالات متحده سعی میکنند تا حد
امکان از شرکت های افغان برای ارائه اموال،
محصولات و خدمات مورد نیاز، مطابق قوانین
و مقررات ایالات متحده استفاده کنند.

۲. قراردادی های ایالات متحده در افغانستان تابع
ثبت و راجستر بوده و طبق قوانین و مقررات

مگر دا چې د مشترک کمیسیون له خوا او یا
هم په دې قرارداد کې پرې بل ډول موافقه
شوي وي.

۵. د متحده ایالاتو ځواکونه د متحده ایالاتو د
الوتکو، وسایطو او بېړیو لپاره د ترلاسه شویو
خدماتو په بدل کې له مالیاتو او ورته محصول
پرته، مناسب قیمت ورکوي.

۶. دواړه لوري توافق لري چې د دې مادې د
تطبیق لپاره طرزالعملونه رامنځته کړي. د اړتیا
په صورت کې، دواړه لوري پر دا ډول
طرزالعملونو بیا کتنه کوي او هغه
تجدیدوي. په دغو طرزالعملونو کې د کومې
ستونزې د راپیدا کېدو په صورت کې، دواړه
لوري د ګډ کمیسیون له لارې په سملاسي
توګه د ستونزې د حل لپاره اقدام کوي.

یوولسمه ماده

د قراردادونو طرزالعملونه

۱. د متحده ایالاتو له قوانینو سره سم، د توکو او
خدماتو د ترلاسه کولو لپاره د ساختمانی چارو
په شمول، د متحده ایالاتو ځواکونه کولای شي
د افغانستان په خاوره کې قراردادونه
وکړي. افغانستان مني چې د متحده ایالاتو
ځواکونه د دا ډول قراردادونو په اعلان، ورکړې
او مدیریت کې د متحده ایالاتو د قوانینو او
مقرراتو په رعایت مکلف دي. د متحده ایالاتو
ځواکونه هڅه کوي چې د متحده ایالاتو له
قوانینو او مقرراتو سره سم د قراردادونو په
ورکړې کې له افغان تدارکاتي شرکتونو څخه
چې توکي، محصولات او خدمات برابروي، تر
ډېره ممکنه حده کار واخلي.

۲. د متحده ایالاتو قراردادیان په افغانستان کې په
راجستر کولو مکلف دي او د سوداګریز فعالیت

افغانستان از طریق یک پروسه سریع، جواز تجارتي دارای اعتبار سه ساله را از "اداره حمایت از سرمایه گذاری های افغانستان" با پرداخت یکبار حق الزحمهء مناسب و معین دریافت میکنند. قراردادی های ایالات متحده از دریافت هر گونه جواز دیگر و مقررات مشابه برای عقد یا اجرای قراردادهای اصلی و فرعی با نیروهای ایالات متحده یا به نمایندگی از آنها، معاف می باشند.

ثبت د درې کلن جواز د ترلاسه کولو په خاطر د یو چټک طرزالعمل له لارې د افغانستان له قوانینو او مقرراتو سره سم د افغانستان د پانګونې د ملاتړ ادارې ته مناسب، معیاري او یوځل فیس ورکوي. له پورتنی مورد نه پرته، د متحده ایالاتو قراردادیان د متحده ایالاتو له ځواکونو سره او یا د دوی په استازیتوب د اصلي یا فرعي قراردادونو په ورکړې او تطبیق کې د افغانستان د نورو ټولو جوازونو له اخیستو او ورته الزامیتونو څخه معاف دي.

۳. با درک اهمیت تامین شفافیت از طریق تبادل معلومات و مشورتها و سایر اقدامات مورد توافق دو طرف، نیروهای ایالات متحده به نگرانی ها و دعاوی که از جانب مقامات افغان در رابطه به قراردادی های این نیروها مطرح میشود، توجه لازم مبذول میدارند. طرفین به منظور بهبود شفافیت، حسابدهی و مؤثریت بیشتر روند عقد قراردادهای به هدف پیش گیری از سوء استفاده و جلوگیری از شیوه های نادرست اجرای قراردادهای، باهم یکجا کار می کنند.

۳. د شفافیت اهمیت په درک سره، د معلوماتو د شریکولو او مشورو له لارې څرنگه چې په دوه اړخیزه توګه به پرې موافقه وشي، د متحده ایالاتو ځواکونه پر هغو اندېښنو او منازعو لازم غورکوي چې د افغان ادارو له خوا د متحده ایالاتو قراردادیانو په اړه، مطرح کېږي. د قراردادونو د عقد له ناسمو تګلارو او ناوړې استفادې نه د مخنیوي په هدف، دواړه لوري به په افغانستان کې د قراردادونو د طرزالعملونو د شفافیت، حساب ورکونې او مؤثریت د لاسنه والي لپاره په ګډه کار وکړي.

۴. بر حسب تقاضای هر یک از طرفین، موضوعات مربوط به فعالیت های قراردادی های ایالات متحده و کارمندان قراردادی آنها و مسایل ناشی از تطبیق این ماده، از جانب طرفین به اسرع وقت از طریق کمیسیون مشترک مورد بررسی و مشورت قرار می گیرد.

۴. د هر لوري د غوښتنې پر اساس، هغه ستونزې چې د دې مادې په تطبیق کې رامنځته کېږي، د هغو ستونزو په شمول چې د متحده ایالاتو د قراردادیانو او د متحده ایالاتو د قراردادیانو د کارکوونکو په فعالیتونو پورې اړه لري، دواړه لوري د ګډه کمیسیون له لارې په سملاسي توګه مشوره کوي.

دولسمه ماده

تأمینات او مخابرات

۱. د متحده ایالاتو ځواکونه کولای شي د منل شویو تاسیساتو او ساحو او یا هم د نورو موافقه شویو ځایونو لپاره د اوبو او برېښنا په شمول نور خدمات برابر کړي. د دا ډول خدماتو د تولید او تهپې لپاره په دوره یي ډول ګډه کمیسیون ته خبرتیا ورکول کيږي او ورسره همغږي کيږي، مګر دا چې بل ډول دوه اړخیزه موافقه شوې وي. د متحده ایالاتو ځواکونه او د متحده ایالاتو قراردادیان کولای شي د افغانستان له اوبو، برېښنا، او نورو عامه خدماتو څخه د وضع شویو شرایطو او مقرراتو پر اساس استفاده وکړي او له لږو مالیاتو، مشابه یا اړوندو لګښتونو سره هغه قیمت تادیه کړي چې افغان ملي دفاعي او امنیتي ځواکونه یې تادیه کوي. د متحده ایالاتو د ځواکونو یا د متحده ایالاتو د ځواکونو د قراردادیانو لګښتونه د دا ډول عامه خدماتو په بدل کې د هغوی د استفادې په تناسب وضع کيږي.

۲. افغانستان دا مني چې د متحده ایالاتو ځواکونه په افغانستان کې له مخابراتي فریکونسو څخه استفاده کوي. افغان لوری د خپلو اړوندو مقرراتو پر اساس ورته د افغانستان فریکونسی ځانګړې کوي. متحده ایالات اجازه لري چې خپل مخابراتي سیستم (لکه چې د ۱۹۹۲ میلادي کال کې د مخابراتو نړیوالې ټولنې په اساسنامې کې مخابرات تعریف شوي) د هغو وسیلو او خدماتو د استفادې په شمول وکاروي چې د مخابراتي سیستم د فعالیت لپاره بشپړ توان تامینوي او له هغو مخابراتي فریکونسو څخه استفاده وکړي چې د افغان

ماده دوازدهم

تأمینات و مخابرات

۱. نیرو های ایالات متحده میتوانند نیازمندی های شامل، و نه محدود به، آب، برق و سایر ضروریات خویش را در ساحات و تاسیسات توافق شده و دیگر محلات مورد توافق طرفین تولید و فراهم نمایند. تولید و تدارک خدماتی از این قبیل باید به کمیسیون مشترک به صورت دوامدار اطلاع داده شده و در هماهنگی با آن انجام گیرد. نیروهای ایالات متحده و قراردادی های آن میتوانند از خدمات آبرسانی عامه، برق و سایر امکانات عمومی تحت عین شرایط و مقررات شامل قیمت و محصولی که نیروهای دفاعی و امنیتی ملی افغان می پردازند بدون مالیه و یا محصول مشابه یا مرتبط دیگر مستفید شوند، مگر اینکه طرفین طور دیگری توافق کنند. قیمت محصول ناشی از مصارف نیروهای ایالات متحده یا قراردادی های آن، متناسب با میزان استفاده از این امکانات عمومی سنجیده می شود.

۲. افغانستان می پذیرد که نیرو های ایالات متحده نیاز به استفاده از فریکانس های رادیویی در افغانستان دارد. جانب افغان فریکانس های متعلق به خود را طبق مقررات افغانستان در دسترس این نیروها قرار میدهد. ایالات متحده اجازه دارد تا از سیستم های مخابراتی امریکائی طبق تعریف مخابرات در "اساسنامه اتحادیه بین المللی مخابرات"، منعقد سال ۱۹۹۲ استفاده نماید. این اجازه همچنان شامل استفاده از وسایل و خدمات مورد نیاز فعالیت درست سیستم های مخابراتی و فریکانس های رادیویی میشود که از جانب مقامات ذیربط افغانستان

به این هدف فراهم می گردد. استفاده از این فریکانس های رادیویی برای ایالات متحده رایگان می باشد.

۳. نیروهای ایالات متحده با درک حق مالکیت افغانستان و صلاحیت این کشور مبنی بر تخصیص فریکانس رادیویی در افغانستان و به منظور جلوگیری از هر گونه اختلال نشراتی، مسایل مربوط به فریکانس های را که برای نیروهای مستقر در افغانستان اختصاص یافته است، با مقامات ذیصلاح افغان هماهنگ میکنند. نیروهای ایالات متحده فریکانس هایی را که توسط شبکه های داخلی مورد استفاده قرار میگیرد و یا برای آنها اختصاص یافته است، مختل نمیسازد.

۴. استفاده از وسایل مخابراتی توسط نیروهای ایالات متحده باید به گونه ای تنظیم شود که باعث اختلال در سایر امواج رادیویی و وسایل مخابراتی ای نشود که حکومت افغانستان و یا دیگر سازمانهای دارای مجوز حکومت افغانستان برای استفاده از امواج رادیویی و وسایل مخابراتی از آن استفاده می کنند.

ذیصلاح ادارو له خوا د دغه هدف لپاره ځانگړي شوي دي. د متحده ایالاتو لپاره له مخابراتي فریکونسو نه استفاده وړیا ده.

۳. په افغانستان کې پر فریکونسو د افغانستان د مالکیت او د هغو د ځانگړي کولو د صلاحیت په منلو سره او له دوه اړخیزې مختلوانکي مداخلې څخه د مخنیوي په هدف، متحده ایالات په افغانستان کې د خپلو ځواکونو لپاره د فریکونسو د ځانگړي کولو په برخه کې د افغانستان له اړوندو ادارو سره همغږي رامنځته کوي. متحده ایالات د هغو فریکونسو درناوی کوي چې د محلي کاروونکو له خوا کارول کېږي یا هغوی ته ساتل شوي دي.

۴. د متحده ایالاتو ځواکونه له مخابراتو څخه دا ډول استفاده کوي چې د افغانستان د حکومت یا هم د نورو سازمانونو مجاز مخابراتي فریکونسو یا مخابراتي تجهیزاتو کارونه اختلال نه کړي.

د پارلسمه ماده

د پرسونل حقوقي حیثیت

۱. د خپل حاکمیت په ساتنې سره، افغانستان د متحده ایالاتو د ځواکونو او د ملکي برخې پر غړو باندې د دوی د اړوندو چارواکو د قضایي او غیرقضایي تدابیرو په شمول د انضباطي کنترول، ځانگړی اهمیت مني له همدې امله، افغانستان موافق دی چې متحده ایالات پر یاد شویو افرادو چې د افغانستان په

ماده سیزدهم جایگاه حقوقي پرسونل

۱. افغانستان، با حفظ حق حاکمیت خویش میپذیرد که کنترول انضباطی به شمول اتخاذ تدابیر جزایی و غیر جزایی از جانب مقامات نیرو های ایالات متحده بر اعضای نظامی و بخش ملکی آن اهمیت به سزا دارد. بنابراین افغانستان توافق می کند که ایالات متحده

تعمیل صلاحیت قضایی در رسیدگی به تخطی های جنایی و مدنی چنین افراد در قلمرو افغانستان را حق اختصاصی خود می داند. افغانستان به ایالات متحده اجازه میدهد تا محاکمات قضایی و سایر اقدامات دسپلینی مربوط به این قضایا را، عندالضرورت در قلمرو افغانستان انجام دهد.

۲. برحسب تقاضای افغانستان، ایالات متحده جانب افغانستان را از جریان محاکمات، بشمول نتایج نهایی تحقیقات یا محاکمات مربوط به جرایم مرتکب شده توسط افراد نظامی و یا ملکی نیروهای این کشور در برابر اتباع افغانستان، مطلع می سازد. در صورت طرح چنین تقاضایی، ایالات متحده کوشش های خود را مبنی بر اجازه و تسهیل اشتراک و نظارت از چنین محاکمات توسط نمایندگان افغانستان مبذول می دارد.

۳. به منظور تحقق عدالت، طرفین یکدیگر را در زمینه تحقیق حوادث، به شمول جمع آوری مدارک اثباتیه کمک می نمایند. بمنظور تحقیق جرایم، مقامات ایالات متحده هرگونه گزارش تحقیقات انجام یافته توسط مقامات افغان را در نظر می گیرند.

۴. ایالات متحده نقش مهمی را که مقامات تنفیذ قانون افغانستان در اجرای قانون، نظم و حراست از مردم افغانستان ایفا می کنند، درک میکند. در صورتیکه یکی از اعضای نیروهای نظامی یا بخش ملکی ایالات متحده بخاطر ارتکاب جرمی از سوی مسولین افغانستان مورد سؤزن قرار بگیرد،

خاوره کې د جنایي یا مدني جرم مرتکب کيږي، د قضايي صلاحیت ځانگړی حق لري. افغانستان متحده ایالاتو ته د دې اجازه ورکوي چې په داسې مواردو کې د افغانستان په خاوره کې چې څرنګه لازم وي، محکمه دایره او یا هم ځینې نور انضباطي اقدامات ترسره کړي.

۲. د افغانستان د غوښتنې پر اساس، متحده ایالات افغان لوري ته د تحقیقاتو او عدلي تعقیب د وروستیو نتایجو په شمول، د هغو اتهامونو د جنایي محاکماتو د بهیر په اړه چې د دوی د ځواکونو او د ملکي برخې پر غړو لگول شوي او افغان اتباع هم په کې ښکېل وي، اطلاع ورکوي. که داسې غوښتنه وشي، متحده ایالات هڅه کوي چې د افغانستان استازو ته په دا ډول محاکماتو کې د نظارت او ګډون لپاره اجازه او سهولت برابر کړي.

۳. د عدالت د تامین په هدف، دواړه لوري د اثباتیه مدارکو د راټولو په شمول د پېښو په تحقیق کې له یو بل سره مرسته کوي. د جرمونو په تحقیق کې، د متحده ایالاتو ادارې د افغان ادارو له خوا د ترسره شوي تحقیق راپور په پام کې نیسي.

۴. متحده ایالات مني چې د قانون د تنفیذ افغان ادارې، د افغانستان د قوانینو د انفاذ او نظم د ټینګښت او د خلکو د ساتنې په برخه کې مهم رول لري. د متحده ایالاتو د ځواکونو یا د ملکي برخې پر کوم غړي د جنایت د ارتکاب د شک په صورت کې، د افغانستان اړوند چارواکي په سملاسي توګه د متحده ایالاتو ځواکونو چارواکو ته اطلاع ورکوي ترڅو د متحده ایالاتو د ځواکونو چارواکي په دې اړه

چټک اقدام وکړي. د افغانستان ادارې د متحده ایالاتو د ځواکونو اود ملکي برخې غړي نه نيسي او نه يې هم توقيفوي. که چېرې د متحده ایالاتو د ځواکونو او د ملکي برخې غړي د افغانستان د قانون تنفيذي ارگانونو يا نورو افغان ادارو له خوا د کوم دليل په وجه ونيول يا توقيف شي، په سملاسي توگه د متحده ایالاتو د ځواکونو چارواکو ته سپارل کيږي.

۵. افغانستان او متحده ایالات موافقه لري چې د ځواکونو او د ملکي برخې غړي د متحده ایالاتو له څرگند رضایت پرته نړيوالې محکمې، بل نهاد يا دولت ته سپارل کېدای او انتقالېدای نه شي.

۶. افغانستان د متحده ایالاتو پر قرارداديانو او د قرارداديانو پر کارکوونکو باندي د قضايي صلاحیت حق لري.

مقامات ذیصلاح افغان موضوع را بلا فاصله به آگاهی مسولين نیروهای ایالات متحده میسرانند تا مقامات نیروهای ایالات متحده بتوانند اقدامات عاجل را اتخاذ نمایند. اعضای نیروهای نظامی و بخش ملکي ایالات متحده توسط مقامات افغان دستگیر و توقيف نمی شوند. آئنده از اعضای نیروهای نظامی و بخش ملکي که به هر دليلی، توسط مقامات افغان، بشمول مقامات تنفيذ قانون افغانستان، دستگیر و يا توقيف شوند، در اسرع وقت به مقامات نیروهای ایالات متحده تسليم داده میشوند.

۵. افغانستان و ایالات متحده موافقت می نمایند که اعضای نیروهای نظامی یا بخش ملکي آن بدون رضایت صريح ایالات متحده به هیچ محکمه بين المللی یا نهاد، و يا دولتی تسليم یا انتقال داده نمی شوند.

۶. افغانستان حق اعمال صلاحیت قضائی را بر قراردادی های ایالات متحده و کارمندان قراردادی این نیروها برای خود محفوظ میدارد.